

SAMEN.

DURVEN.

ANDERS.

DOEN!

Verkiezingsprogramma Van Volt, voor Haarlem

Beste Haarlemmer, lieve Mug

Van de Vijfhoek en de Rozenprieel tot Bos en Vaart, Schalkwijk en natuurlijk ons groene groene Spaarndam-West! DOE IETS NIEUWS.

Je hoorde deze oproep vast al tijdens de landelijke verkiezingen. Nu hoor je hem ook in Haarlem. Want Volt wil de komende jaren frisse energie brengen in onze stad.

We doen voor het eerst mee aan de verkiezingen in Haarlem. Voor ons en voor Haarlem een bijzonder moment. Volt staat voor vernieuwende, gedurfde oplossingen en we hebben het lef om ze ook echt uit te voeren. Want alleen zo bouwen we samen aan het Haarlem van de toekomst.

Hoe we dat gaan doen?

Door met een open blik naar problemen te kijken en te leren van oplossingen die werken – niet alleen uit Nederland, maar uit heel Europa. Want Volt is meer dan een lokale partij; we zijn een Europese beweging, met Europese digitale communities, met toegang tot kennis, ervaring en ideeën uit heel Europa. Dat maakt ons uniek. Dat benutten we om stappen te zetten naar een duurzame, eerlijke en veilige toekomst.

Bij Volt kies je voor samenwerking, lange termijn en inhoud, niet voor loze slogans of korte termijn populariteit. Wij gaan er daarbij vanuit dat nieuwe wegen ons niet altijd precies brengen waar we gedacht hadden. Nieuwe wegen brengen ons wel altijd nieuwe inzichten, zodat we het een volgende keer beter kunnen doen.

Samen maken we plannen voor jouw toekomst en die van je burens, vrienden en familie. Politiek draait bij ons om praten, luisteren en samen besluiten nemen. Daarom zijn wij enthousiast over initiatieven als buurtbudgetten, burgerberaden en een burgerparlement: omdat onze democratie sterker wordt als iedereen mee kan doen. En omdat wij ervan overtuigd zijn dat wat ons bindt zoveel sterker is dan wat ons verdeelt.

Onze plannen zijn niet in beton gegoten, want de wereld verandert snel. Maar de richting is helder: toekomstbestendig! Dat betekent groen, eerlijk, veilig en democratisch. Daar hopen we in de komende jaren samen aan te werken.

SAMEN DURVEN het ANDERS te DOEN!

Lijkt jou dat een goed plan?
Stem Volt!

Kandidatenteam Volt Haarlem

Inhoudsopgave

Thuis en dichtbij: dáár begint Europa	4
1. Sterk, slim, veerkrachtig Europees Haarlem	6
1.1 Een Democratische stad	7
1.2 Een digitaal slimme en wijze stad	8
1.3 Een veilige stad	9
1.4 Een Europese stad	11
2. Jouw plek, hier in Haarlem	12
2.1 Wonen in Haarlem	12
2.2 Groen, gezond Haarlem	14
2.3 Bereikbaar Haarlem	15
2.4 Cultuur	17
3. Het Haarlem van kansen voor iedereen	19
3.1 Scholen als communities: geen lapmiddelen maar visie	19
3.2 Mantelzorg	21
3.3 Op weg naar een basisinkomen	22
4. Duurzaam en welvarend Haarlem	23
4.1 Een bloeiende economie is een groenere economie	23
4.2 Voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten	25
5. Financiën	27

Volts visie voor Haarlem: lokale oplossingen voor wereldwijde uitdagingen

Thuis en dichtbij: dáár begint Europa

Veel problemen die mensen ervaren in hun directe leefomgeving (hun buurt, hun gemeente) gelden ook voor mensen in buurgemeenten, in de provincie, in Nederland als geheel, in Europa en zelfs op wereldschaal. Volt ziet die samenhang, gaat deze uitdagingen met open vizier aan en kiest voor samenwerking om tot de beste oplossingen te komen, oplossingen die lokaal werken maar ook doorwerken en bijdragen aan oplossingen op alle niveaus. Vanuit die visie zullen Volt-raadsleden werken aan oplossingen voor lokale uitdagingen, ook in Haarlem.

Samen naar een nog mooier Haarlem

Samenwerken en over grenzen heen zoeken naar de beste oplossingen zit in ons DNA. Op lokaal niveau, hier, in de gemeenteraad van Haarlem zullen we dat in praktijk brengen door bij onze keuzes ook te luisteren naar inwoners van onze buurgemeenten zoals Bloemendaal, Heemstede en Velzen zodat we weten dat we er samen beter van worden.

Onze oplossingen zullen bijdragen aan:

- een betere leefomgeving voor iedereen, met schone lucht, schoon water en genoeg groen; een doelmatige overheid die optimaal gebruikmaakt van technologische innovatie;
- kansen en rechten voor iedereen;
- een sterke en innovatieve economie omdat die de motor is voor maatschappelijke vooruitgang;
- burger krijgen meer invloed op belangrijke politieke besluiten, ook buiten verkiezingstijd;

We have a dream.

Hoe mooi zou het zijn als Haarlem een groene, bruisende stad is met zuivere lucht; waar mensen wonen uit alle windstreken; waar vrouwen, LHBTI+ers - zowel overdag als 's nachts - veilig over straat kunnen; waar goed en toegankelijk onderwijs is; waar genoeg plek is voor kinderen om te spelen; waar mensen - ongeacht leeftijd, achtergrond of portemonnee - hun talenten kunnen ontwikkelen.

Een Haarlem waar mensen redzaam genoeg zijn om tegenslagen zelf of met wat hulp op te lossen, maar waar voldoende zorg is als je die wel nodig hebt.

Een Haarlem waar een dak boven je hoofd geen utopie is en waar iedereen genoeg geld heeft voor een menswaardig bestaan.

Een Haarlem waar particulier bezit van auto's gedeeltelijk is vervangen door een deel-economie en waar voetgangers, fietsers en mensen met ander vervoer ruim baan hebben.

Een Haarlem waar de huidige verdeeldheid is verdwenen en pragmatisch wordt samengewerkt aan democratisch gekozen doelen.

Een Haarlem waar burgers actief meedenken over oplossingen en daar van het gemeentebestuur alle ruimte voor krijgen.

Dit – en nog veel meer - is het Haarlem dat Volt voor ogen ziet en waar wij de komende jaren aan willen werken.

Is dat idealistisch? Jazeker! Maar het is ook praktisch. Oude en nieuwe uitdagingen kunnen alleen effectief worden aangepakt als we de handen ineenslaan. Of het nu gaat om de zorg, de bestrijding van criminaliteit of eerlijke beloning voor werk: samenwerking is de sleutel. Grenzen beschermen ons niet, net zomin als gesloten bubbels van gelijkgestemde mensen. Samen staan we sterker.

Volts plannen voor Haarlem in een notendop

Volt Haarlem gaat voor een stad die vooruitkijkt: democratisch, digitaal, veilig en Europees. Een stad waar inwoners meebeslissen, technologie mensen helpt en duurzaamheid vanzelfsprekend is.

Volt wil dat Haarlemmers vanaf het begin kunnen meedenken over beleid, via burgerberaden en een eenvoudig digitaal loket voor wijkinitiatieven. Zo bouwen we samen aan een transparante en betrokken stad. Met slimme, Europese technologie maken we de gemeentelijke dienstverlening gebruiksvriendelijk en veilig, met respect voor privacy. Veiligheid pakken we samen aan, met veiligheidsteams, slimme verlichting en een stevige aanpak van huiselijk geweld. In de hele stad komt een maximumsnelheid van 30 km per uur om straten veiliger en leefbaarder te maken.

Volt wil dat Haarlem een prettige, groene stad blijft waar iedereen betaalbaar kan wonen. Daarom bouwen we gericht op de behoefte van de stad, pakken we leegstand aan en maken we woningdelen en splitsen eenvoudiger. Elke wijk vergroenen we volgens de 3-30-300-regel, zodat iedereen dichtbij bomen en groen kan genieten. We onderzoeken het ont-dempen van grachten om de stad klimaatbestendig te maken en verbinden natuur in en rond Haarlem tot één netwerk. Mobiliteit krijgt een slimme, duurzame impuls: beter openbaar vervoer, meer ruimte voor fietsers en voetgangers en praktische oplossingen voor parkeren. Culturele instellingen maken meer plek voor jongerencultuur zodat Haarlems talent hier kan groeien.

Volt wil dat Haarlem een stad van kansen is, ongeacht je postcode. De wijkgerichte aanpak met *Buurts* willen we uitbreiden naar de jeugdzorg, zodat jongeren sneller en menselijker geholpen worden. Scholen worden echte *communities* waar onderwijs, zorg en buurt samenkomen. Plekken waar kinderen veilig opgroeien en ouders steun vinden in een wereld die steeds meer van ze vraagt.

Haarlem groeit duurzaam als economie en ecologie hand in hand gaan. Volt wil een circulaire, klimaatneutrale stad in 2035, met een sterke lokale economie die grondstoffen hergebruikt. Energiehubs in de Waarderpolder en collectieve laadplannen maken de energietransitie betaalbaar en haalbaar.

Dankzij gezond financieel beleid is Haarlem klaar voor de toekomst. Volt wil die solide basis gebruiken om te investeren in jeugdzorg, digitalisering, democratisering en duurzaamheid.

Zo bouwen we aan een sterk, slim en Europees Haarlem.

Volts plannen voor Haarlem

Democratisch actief: goed geïnformeerde participatie & snelle
recatie op je inbreng

Co-creatie op wijkniveau met budget, advies en zeggenschap
voor de wijk

Gluren bij de Buren: leren van Europese voorbeelden & beter
gebruik van Europese programma's en subsidies

Goed geregeld: in twee slimme klikken antwoord krijgen van de
gemeente & altijd een persoon kunnen spreken

Veilige en Europese ICT & AI voor de gemeente

Veilig over straat: focus preventie & cultuurverandering

1. Sterk, slim, veerkrachtig Europees Haarlem

Voor Volt is democratie de kern van alles: het is hoe jij meepraat over je buurt, hoe we elkaar beschermen, en hoe we samen richting kiezen. Maar onze democratie kraakt. Jij merkt dat als beleid niet werkt, als niemand naar je luistert, als de besluitvorming voelt als achterkamertjespolitiek. Daarom durven wij het anders te doen. Volt gelooft in een nieuwe democratie. Niet als terugverlangen naar vroeger, maar als sprong vooruit, naar gedeelde zeggenschap.

Een nieuwe democratie begint niet in Brussel, maar in jouw stad, in jouw wijk. Want pas als het lokaal werkt, werkt het Europees. Daarom kiest Volt voor sterke gemeenten en provincies die jou écht vertegenwoordigen. In Athene begon de democratie met burgervergaderingen op een plein. In Haarlem zetten we in op burgerberaden, zodat burgers echt kunnen meebeslissen.

We brengen je de beste ideeën en voorbeelden uit andere steden en regio's uit Europa, om te kijken hoe dat in onze stad zou kunnen werken. We zetten in op meer deelname aan Europese programma's en subsidies om de vooruitgang van Haarlem en deze mooie regio een boost te geven. Want Europa is zoveel meer dan een set met regeltjes. Europa is voor Volt het niveau waarop grote uitdagingen moeten worden aangepakt, uitdagingen waar wij ook lokaal tegenaan lopen.

We geloven in privacy, digitale autonomie en een European Silicon Valley. De Nederlandse gemeenten zouden daarin het voortouw moeten nemen en hun digitale diensten moeten inkopen bij Europese partijen op Europese servers. Zo leggen we een basis voor digitale autonomie en zwerven jouw persoonlijke gegevens niet over de hele wereld.

1.1 Een Democratische stad

Democratie stopt niet bij de stembus, daar begint het pas. Voor Volt draait democratie om actieve betrokkenheid van inwoners om een overheid en politici die naar burgers luisteren. Zo kunnen burgers invloed hebben op besluiten die over hen gaan. Wij zetten in op het houden van burgerberaden en een open houding van de overheid die het vertrouwen tussen de gemeente en haar inwoners versterkt.

De gemeente die naar je luistert

Je dagelijks leven speelt zich af binnen je gemeente, en wordt beïnvloed door besluiten die de gemeente neemt. En hoewel er mogelijkheden zijn om inspraak te leveren en te participeren in de besluitvorming, blijkt toch dat veel burgers niet genoeg betrokken worden bij voor hen belangrijke besluiten.

Bij grote gemeentelijke opgaven (zoals woningbouwplannen) zien we echter ook wel het NIMBY-effect optreden, waarbij mensen deze niet in hun directe leefomgeving uitgevoerd willen zien. Deze weerstand, hoe invoelbaar ook, leidt tot grote vertragingen van noodzakelijke opgaven zoals woningbouw. Dit terwijl er eigenlijk geen tijd meer te verliezen is. Daarom willen we bij Volt in de inspraakprocedures meer de aandacht richten op *hoe* dingen worden uitgevoerd. Zodat niet alleen in een vroeg stadium de bezwaren op tafel komen, maar ook waar mogelijke oplossingen liggen.

Wij willen dat doen door allereerst de bestaande procedures van inspraak en participatie op gemeentelijke plannen en projecten te verbeteren. Inspraak en participatie moeten veel eerder in de planvorming plaatsvinden. Zo kunnen burgers vroegtijdig worden betrokken, meedenken en invloed uitoefenen. Hiervoor is ook nodig dat plannen bij de inspraak worden voorzien van een heldere onderbouwing. Om effectief te kunnen meedenken is het namelijk belangrijk om te weten wat er wel en niet mogelijk is en waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn. Verder moeten deelnemers bij inspraak en participatie direct (of kort daarna) inhoudelijke reactie op hun vragen of voorstellen krijgen. Zo gaan we serieus met je inbreng en je tijd om en kun jij goed geïnformeerd effectief meedenken.

Faciliteren van wijkinitiatieven, echte co-creatie zoeken

Wat op wijkniveau speelt, moet op wijkniveau worden aangepakt. Wij omarmen burgerinitiatieven. Of het nu gaat om vergroening, sociale verbinding of veiligheid, wij geloven in actieve burgers die verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en de handen uit de mouwen steken. Daarom pleiten wij voor het actief ondersteunen van dit soort wijkinitiatieven met budgetten, zeggenschap en adviezen. In het ideale Haarlem is er één digitaal gemeentelijk loket, waar je snel en overzichtelijk alle relevante informatie vindt en je je aanvraag kunt doen. En kom je er niet uit, heb je advies nodig of wil je overleggen met de gemeente? Dan moet het mogelijk zijn om een mens van vlees en bloed te spreken. Zo werken wij aan co-creatie tussen overheid en burgers op stads- en wijkniveau.

Meedenken over de grote vraagstukken: burgerberaden

In de nieuwe democratie hebben we nieuwe vormen van overleg nodig. Vormen waarbij niet alleen gemeenteraadsleden meedoen, maar ook de inwoners van Haarlem. Waaraan jij meedoet. Wij zien enorme potentie in het betrekken van de Haarlemmer bij de besluiten, maar vooral ook bij de afwegingen die gemaakt moeten worden en de soms lastige keuzes.

Wij gaan inzetten op burgerberaden voor problemen die breed draagvlak vereisen, en waar de verschillende belangen kunnen schuren. Denk aan vraagstukken over veiligheid op straat, privacy, verduurzaming van de woningen, betaalbaarheid van huizen. Juist daar waar het schuurt en de zaken tegenover elkaar lijken te staan en gekozen moet worden. Daar willen we meer Haarlemmers aan het woord hebben. Dat is nieuwe democratie voor Volt.

1.2 Een digitaal slimme en wijze stad

Een slimme stad maakt gebruik van nieuwe technieken en geeft ruimte voor experimenten. Juist bij meldingen, vragen en aanvragen bij de gemeente kunnen AI, chatbots en goed ingerichte digitale loketten zorgen voor een snellere en betere dienstverlening. Een wijze stad kijkt ook naar de grote uitdagingen van Europa, de macht van de Big Tech daarin en de veiligheid van jouw persoonlijke gegevens.

Volt staat voor een slimme en wijze stad. We zetten in op verdere technologische vernieuwing om de dienstverlening en de informatievoorzieningen van de gemeente te verbeteren. En als Europese partij sturen wij daarbij op Europese tech-autonomie en bescherming van jouw privacy en burgerrechten. Privacy is voor ons meer dan een set regels uit Brussel. Het is een belofte om zorgvuldig met jouw rechten om te gaan. Welke concrete acties heb je daarin van Volt te verwachten?

Met twee slimme klikken antwoord en altijd een persoon kunnen spreken

Dienstverlening betekent snel antwoord krijgen op je vragen of een reactie wanneer je een aanvraag doet. Volt gelooft hier in de meerwaarde van technologische ontwikkelingen. Met bijvoorbeeld chatbots om je snel relevante informatie te geven of je naar het juiste aanvraagformulier te leiden. We denken aan gebruiksvriendelijke digitale platforms waar burgers hun mening kunnen geven en suggesties kunnen doen.

We realiseren ons dat niet iedereen digitaal even handig is. Bovendien heb je voor een inhoudelijk antwoord de deskundigheid van een ambtenaar nodig. We streven daarom naar drie soorten verbetering van dienstverlening:

- ✓ We streven naar een digitale omgeving waarin je met “ twee klikken” je antwoord hebt of naar het juiste formulier geleid wordt met de relevante informatie.
- ✓ Wanneer je er digitaal niet uitkomt, is het mogelijk om binnen een paar dagen iemand telefonisch te spreken die je verder helpt.
- ✓ Bij het digitale platform komt een helpdesk. Hier kunnen mensen hulp vragen voor het gebruik van het digitale loket. Zo worden mensen echt geholpen, en raken zij

vertrouwd met digitale loketten. Ook krijgt de gemeente zo beter zicht op wat wel en niet goed werkt.

Een slim digitaal loket, met alle relevante informatie makkelijk te vinden

Veel informatie, beleid en regelgeving is verspreid over de website van de gemeente. Burgers lopen tegen regels en beleid aan als ze vergunningaanvragen doen, een bedrijf starten of een wijkinitiatief willen indienen. Er is te veel regeldruk en het overzicht ontbreekt. Mensen weten niet goed wat er van hen verwacht wordt en waar informatie te vinden is.

Dat kan en dat moet beter vinden wij bij Volt. Wij vinden dat de gemeente Haarlem moet investeren in één digitale structuur waarin alle overheidsinformatie op een logische manier openbaar en goed toegankelijk gemaakt wordt voor burgers. Niet op datum van het genomen besluit, maar op thema en met goede links naar pagina's die ook relevant zijn voor de aanvraag of het initiatief. Chatbots en AI zijn heel geschikt om je snel naar de juiste informatie te leiden, vooral bij complexere aanvragen en verzoeken. Digitale loketten zijn van belang voor bijvoorbeeld vergroenings- en duurzaamheidsinitiatieven, maar ook voor kleinere ondernemers. Regels en beleid zijn vaak technisch en complex en kunnen ook lang niet altijd versoepeld of geschrapt worden. Maar overzicht en goede up-to-date informatievoorzieningen helpen de burger en de ondernemer enorm. Ons streven is dan ook dat de burger goed geïnformeerd en gemakkelijk zijn verzoeken en aanvragen bij de gemeente kan indienen. En een goede complete aanvraag, dat helpt de gemeente dan weer bij het nemen van tijdige en goede beslissingen.

Inkoop van ICT en AI bij Europese partijen

Wij zijn een Europese partij en we maken ons hard voor Europese digitale autonomie, weerbaarheid en veerkracht. 'Silicon Europe' biedt vele kansen voor die autonomie, voor werkgelegenheid en voor verdere ontwikkeling in Haarlem en de omliggende regio. Silicon Europe is daarnaast ook belangrijk in de bescherming van jouw online burgerrechten zoals privacy, informatieveiligheid en openbare overheidsinformatie. Europese digitale autonomie biedt volgens Volt veel kansen, maar is ook bittere noodzaak.

De gemeente Haarlem zou wat Volt betreft het goede voorbeeld moeten geven en moeten streven naar EU-alternatieven voor Microsoft, Amazon of Google voor haar digitale infrastructuur vanaf 2030. Zo dienen we de Europese ontwikkeling, maar ook jouw rechten als burger. Want bij de overheid liggen heel veel zeer gevoelige gegevens van ons allemaal. Privacy en veiligheid zijn essentieel. Net als in Estland zetten we in op de nieuwste technologie om je data veilig te houden. En we volgen het Estse voorbeeld verder: jij moet altijd inzicht kunnen hebben in wie jouw gegevens kan bekijken en voor welke doelen.

1.3 Een veilige stad

Veiligheid gaat voor ons niet alleen over orde en handhaving, maar ook over vrijheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid. Een veilige gemeente betekent een samenleving waarin jij gerespecteerd en beschermd wordt. We investeren in preventie en een sterke

sociale basis, zodat problemen worden aangepakt voordat ze escaleren. Samen met jou, andere inwoners, hulpverleners en organisaties bouwen we aan een gemeente waar jij je dag en nacht prettig kunt voelen. Zodat jij je vrij voelt om te zijn wie je bent, je mening te uiten, en je vrij en onbevreesd door Haarlem te bewegen.

Veilig over straat: voor iedereen, dag en nacht

Veilig thuiskomen na je avonddienst of een avondje stappen, over straat kunnen zonder lastiggevallen of geïntimideerd te worden: dat is een grondrecht. Maar voor te veel Haarlemmers en bezoekers is dat recht nog altijd niet goed gewaarborgd. Bij Volt geloven we dat veiligheid gaat over inrichting van de fysieke leefomgeving, samenwerken en over sociale verantwoordelijkheid.

Geweld en intimidatie op straat is een maatschappelijk probleem. Daarom blijven wij dit onder de aandacht brengen en pakken we het aan. We nemen het initiatief om veiligheidsteams te vormen met alle relevante partijen: politie, vrouwen, mannen, LGTB+ers, werkgevers, scholen, kroegbazen, ouders, jongeren en burens. Want veiligheid is van ons allemaal, voor ons allemaal en door ons allemaal.

Uit talloze onderzoeken blijkt dat de rol van omstanders en oplettende voorbijgangers het verschil kunnen maken. Volt wil samen met deze veiligheidsteams een cultuur bouwen van voor elkaar zorgen en elkaar aanspreken. Wij willen hierin investeren op scholen, bij werkgevers, het uitgaansleven en in de wijken. Dit doen we met trainingen, cursussen en gesprekken met elkaar, zodat we een gezamenlijke verantwoordelijkheid ook samen gaan dragen.

Een veilig Haarlem is slim verlicht, overzichtelijk in het donker en sociaal waakzaam. Slimme straatverlichting op de donkere plekken in de stad, is slim zacht licht die reageert op beweging zodat niemand door donkere bosjes en uitgestorven parkjes hoeft te gaan. Veiligheid is ook kunnen zien wat er om je heen gebeurt en kunnen rekenen op sociale controle. Goede zichtlijnen op je weg naar huis, zodat je ziet wat er om je heen gebeurt en anderen ook jou zien.

Veiligheid achter de deur

Veilig achter de deur is voor Volt allereerst een stevige en slimme aanpak van huiselijk geweld. Huiselijk geweld, femicide en kindermishandelingen zijn geen private kwesties, maar een grote maatschappelijk problemen met enorme gevolgen voor de betrokkenen. Volt wil landelijk en gemeentelijk inzetten op een stevige aanpak met directe effectieve hulp en opvang voor de slachtoffers en verplichte therapie en toezicht op de daders. Maar Volt wil meer. We willen dat gezinnen die met vele uitdagingen te kampen hebben veel laagdrempeliger en zonder angst hulp en steun kunnen vragen. Geen lange wachtlijsten, maar direct kunnen aankloppen. We kijken daarbij naar het succes van Veendam, dat het systeem radicaal omgooide door de marktwerking te vervangen door integrale jeugdhulp. Hier is ambulante jeugdhulp in één samenwerkingsverband gebundeld, in het Jeugdexpertisepunt (Jep). In de Veendamse aanpak zit minstens één gediplomeerde behandelaar — psycholoog, orthopedagoog of gedragswetenschapper — één dag per week in elke huisartsenpraktijk en basisschool, waardoor families

laagdrempelig en snel bij deskundigheid terechtkunnen.. Soms ligt Europa gewoon in Nederland.

Veiligheid als sluitpost, preventie eerst!

Een oude stedelijk wet luidt: alle bezuinigingen in het sociaal domein kun je als extra uitgaven reserveren op de post “openbare orde en veiligheid”. Volt wil vooruit kijken en minder achteraf repareren. De juiste dingen doen aan de voorkant, om incidenten te voorkomen. Goede en toegankelijke opvang bieden bijvoorbeeld aan mensen die geen dak boven hun hoofd hebben. Hulp bieden om weer een leven op te bouwen. Woonruimte staat daarbij voorop.

1.4 Een Europese stad

Volt gelooft dat samenwerking over grenzen heen de toekomst is. Alleen door samen te werken met buurlanden zoals België en Duitsland, en andere Europese overheden, kunnen we belangrijke onderwerpen zoals klimaatverandering en migratie goed aanpakken.

Volt brengt die samenwerking in de praktijk door te beginnen bij onze directe omgeving, hier in Haarlem. Met de provincie, en buurgemeenten als Velsen, Haarlemmermeer en onze grote buur Amsterdam. Maar we kijken ook naar andere steden voor gezamenlijke kansen en gedeelde uitdagingen. Volt wil bruggen slaan tussen inwoners, kennisinstellingen en overheden om samen te werken, ideeën uit te wisselen en concrete projecten te starten.

We maken Haarlem sterker met een doelgerichte overheid die eerlijke kansen biedt voor inwoners en ondernemers, die armoede bestrijdt en die werkt aan een duurzame economie. In heel Europa zijn steden die tegen dezelfde knelpunten aanlopen bij het toepassen van Europese wetgeving. Volt ziet daarin een kans om te leren waar het wél werkt en die kennis hier slim toe te passen. Vertrouwen, samenwerking en wederkerigheid vormen de basis voor dat succes.

Wij zien natuurlijk ook kansen in de Europese programma's en subsidies die onze lokale samenleving mooier, eerlijker en groener kunnen maken. Volt kijkt naar eerdere succesvolle projecten met Europese subsidies in Haarlem en gaat actief op zoek naar nieuwe kansen hierin. Dat willen we doen in samenwerking met de omliggende gemeenten en de Metropoolregio Amsterdam, om de lijnen tussen de gemeente en Europa korter te maken.

Voor Volt is Europa meer dan regels en subsidies uit Brussel. Europa is ook een gemeenschap waarvan wij deel uitmaken. Het Europees Haarlem van Volt is daarom een Haarlem waar iedereen thuis kan zijn. Waar je ook vandaan komt, waar je ook later weer heen gaat. Volt gelooft dat je jezelf kunt zijn, als authentieke Haarlemmer én Europeaan, vanuit welke achtergrond dan ook. Je hoeft je identiteit niet te verbergen om erbij te horen. Verschillende culturen in de stad kunnen het verhaal van Haarlem en de Haarlemmers verrijken. Volt ziet migratie niet als een probleem maar als een kans en een kracht.

2. Jouw plek, hier in Haarlem

Transformeren, splitsen en delen ! =>
 Slim omgaan met (potentiële) woonruimte
 Gemeentelijk experiment: Afschaffing voordeurdelersboete
 Groenere wijken volgens de 3-30-300 regel
 Een blauwere stad: maak gedempte grachten weer open
 Per vaporetto door de stad, hoe tof is dat
 Maak groene wijkinitiatieven makkelijker met een goed ingericht
 loket, met goede begeleiding en minder regels
 Investeer actief in stads- en streeklandbouwinitiatieven
 Regie over de culturele invulling van gemeentelijk vastgoed =>
 Betaalbare ruimte voor broedplaatsen, expositie- en oefenruimtes

2.1 Wonen in Haarlem

De woningnood in Haarlem is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Waar de stad ooit bekend stond als aantrekkelijk alternatief voor wonen in Amsterdam, is het nu zelf een van de meest overspannen woningmarkten van Nederland. Het woningtekort in Haarlem raakt vrijwel iedereen: van studenten en starters tot gezinnen en senioren.

Hoe ernstig is het woningtekort in Haarlem? Haarlem heeft op dit moment ruim 165.000 inwoners, en een geschat woningtekort van 3.500 tot 5.000 woningen. De wachttijd voor een sociale huurwoning bedraagt gemiddeld 10 tot 13 jaar. De gemiddelde huur in de vrije sector ligt boven de €1.400 per maand. En de koopprijzen zijn de laatste vijf jaar met meer dan 50% gestegen. Dit alles betekent dat starters en jonge gezinnen nog nauwelijks kans maken op een woning.

Volt wil ervoor zorgen dat er nieuwe woningen gebouwd worden die aansluiten bij wat Haarlem nodig heeft. Wij kijken daarbij vooral (maar niet alleen) naar starters en ouderen, vaak kleine huishoudens met een beperkt budget. We zetten in op ten minste 30% sociale huurwoningen en goede vermenging van sociale huur, vrije sector en koopwoningen. Woningen die passen bij de eisen van nu: met een prettig binnenklimaat en lage energiekosten. Dat vraagt een stevig sturende rol van de gemeente, in samenwerking met de woningcorporaties en ontwikkelaars. Ook vinden wij het belangrijk dat er plek is voor speciale woonvormen, zoals vriendenwoningen, private wooncoöperaties, 'knarrenhofjes' en gemengde huisvestingsprojecten voor bijvoorbeeld jongeren en statushouders.

Haarlem is de meest versteende stad van Nederland, daarom koesteren we het groen eromheen. We bouwen dus in de stad, waar nog heel wat onbenutte locaties te vinden zijn. Daarbij streven we wel naar voldoende groen bij het ontwikkelen van nieuwe woonruimte in de stad. Want ook in de stad is voldoende groen natuurlijk belangrijk.

Transformeren, splitsen en delen

Wist je dat:

Nederlanders in vergelijking met andere Europeanen veel vierkante woonmeters hebben?

Er steeds meer kleinere huishoudens zijn, en zullen komen?

Het delen van een woning gevolgen heeft voor een uitkering?

Voor de ambitie “wonen voor iedereen” in Haarlem moet je ook creatief willen zijn. En dat is Volt. We willen serieus werk maken van transformeren van leegstaande gebouwen, van woningdelen en het vermengen van werken en wonen. Dat zien we vooral voor ons in de winkelstraten, waar nu veel (potentiële) woonruimte leeg staat boven winkels. Maar ook de randen van de Waarderpolder zijn wat ons betreft bespreekbaar. Zo creëren we niet alleen meer woonruimtes, maar ook een levendige mix van werken en wonen en meer sociale veiligheid op straat na 18.00 uur 's avonds.

Splitsen of delen van grotere woningen, is voor ons daarom geen taboe. We willen dat er opnieuw gekeken wordt naar de regels die daar nu voor gelden, zoals inpandige parkeernormen (je moet je auto in een garage kunnen parkeren) en de minimale oppervlakte van een woning. Daarnaast willen we dat de gemeente actief met 'splitsteams' aan de slag gaat, die met de aanvrager en de omgeving kijken wat er kan bij het splitsen van woningen en hoe.

We zetten in op hergebruik en betere verdeling van bestaande ruimtes en gebouwen. We transformeren waar het kan bedrijfsruimten, kantoren en ruimtes boven winkels naar woonruimten. Hier zien wij ook kansen voor huisvesting van statushouders, mensen uit de maatschappelijke opvang of gedeelde woonruimtes voor studenten.

We zijn ons ervan bewust dat er veel misstanden zijn in de (particuliere) woning- en vastgoedmarkt en dat mooie plannen gebruikt kunnen worden voor persoonlijk financieel gewin. Volt wil daarom prioriteit geven aan toezicht op 'goed verhuurderschap' en 'goed eigenaarschap' in Haarlems bouw- en woningtoezicht. Dan worden huurders en kopers hier goed beschermd en worden nieuwe woningen niet aangeboden voor short-stay.

Afschaffing van de voordeurdelersboete

Volt pleit landelijk voor het afschaffen van de 'voordeurdelersboete' waarmee mensen die een woning delen (een voordeur) gekort worden op een uitkering. Deze regel staat op dit moment in de weg aan hospitaverhuur, maar ook aan het delen van een woning door starters. De financiële gevolgen en risico's zijn voor mensen simpelweg te groot. Volt pleit in Haarlem voor een experiment, waarbij we de voordeurdelersboete afschaffen voor de sociale huurwoningen. En hiervoor maken we graag een snel rekensommetje met je:

- ✓ 44% van de huishoudens in Haarlem bestaat uit slechts één persoon. Dat geldt dus voor bijna de helft van de complete woningvoorraad.
- ✓ 19% van alle 167000 inwoners van Haarlem woont in een sociale huurwoning.

- ✓ Door alleen al de 'voordeurdelersboete' voor sociale huurwoningen af te schaffen en de 'tandenborsteltellers' ander werk te geven zouden in theorie in Haarlem dus **maximaal 15.000 zelfstandige woonruimten in de sociale huursector** vrij kunnen komen.

2.2 Groen, gezond Haarlem

Een groene stad is een gezonde stad. Haarlem is een historische stad, in een prachtige regio: Polders, meren, bossen, duinen en de zee om de hoek. Sommige delen van Haarlem zijn aangenaam groen en worden steeds groener. Maar toch is Haarlem één van de meest versteende steden van het land, omdat het verschil tussen wijken onderling zo groot is. Daar wil Volt daar iets aan veranderen, want een groene stad is een gezonde stad. Groen nodigt uit tot bewegen, het is stressverlagend en onderzoek wijst uit dat kinderen in een groene omgeving creatiever spelen. Het zorgt voor meer ontmoetingen tussen inwoners, voor schonere lucht, een betere waterafvoer en het voorkomt hitte-eilanden in onze steeds heter wordende stad. Maar hoe zorg je ervoor dat groen niet wordt overgeslagen in de stadsplanning?

3-30-300-regel

Volt wil dat waar het kan in Haarlem de 3-30-300 regel toegepast gaat worden. Dat is een wetenschappelijk onderbouwde richtlijn voor een gezonde leefomgeving. Vanuit elk huis, kantoor of schoolgebouw moet je minstens drie grote bomen zien. In elke buurt is minimaal 30% van het grondoppervlak bedekt met boomkronen. En iedereen moet binnen 300 meter wandelafstand toegang hebben tot hoogwaardig openbaar groen, zoals een park of bos van minimaal 0,5 hectare.

Ook bedrijventerreinen moeten hier in meegenomen worden. Werkende mensen hebben ook behoefte aan een omgeving waar ze gezonder en minder gestresst van worden.

Bij nieuwbouwprojecten wordt de 3-30-300-regel meteen in de plannen opgenomen.

Buiten spelen is gezond, maar dan moet het wel kunnen. Iedere wijk moet groene speelruimte hebben zodat kinderen al vroeg de natuur kunnen beleven. Een klein plantsoen in de buurt kan al een groot verschil maken. Scholen met een uitgestrekte zee van tegels eromheen horen wat Volt betreft tot het verleden. Een groen plein bevordert creatief spelen, is beter voor de motorische ontwikkeling, geeft schaduw en meer natuurbeleving. Wij willen dit voor alle scholen mogelijk maken.

Ook insecten, vogels, egels en andere dieren bewonen onze stad. Als we zorgen dat het groen dat we planten lokaal is, dan hebben zij er ook iets aan. Met groene zones verbinden we natuurgebieden in en rondom Haarlem zodat dieren zich beter kunnen verplaatsen en populaties gezond blijven.

Volt streeft daarom naar 'functionele vergroening' waarbij de plek en de functie van het groen bepalend is voor de gekozen planten en bomen. Zo moeten parkjes en groen in woonwijken vooral makkelijk te onderhouden zijn en veilig voor kinderen. De groene

verbindingszones met de omliggende groene gebieden moeten juist de biodiversiteit verder helpen.

Groen door Haarlemmers zelf

De beste vergroeners van de stad, dat zijn de Haarlemmers zelf. Maar niet elke goede bedoeling vindt de weg naar de praktijk, die soms ingewikkelder is dan nodig. Daarom moeten initiatieven voor vergroening in Haarlem makkelijker worden gemaakt door betere begeleiding en minder regeldruk.

Een mooi voorbeeld van sociaal verbindend groen is voor Volt de stads- en streeklandbouw. We zien de laatste jaren in en om steden steeds meer mooie initiatieven van kleinschalige landbouw, vaak samen met bewoners. Van daktuinen tot zelfoogst-kassen en zorgboerderijen. Op deze plekken verbouwen mensen gezamenlijk voedsel. Dit verbindt inwoners met elkaar en met de grond. De markten waarop de opbrengst wordt verkocht brengen producenten en consumenten samen. Volt pleit voor een actief ondersteunende rol van de gemeente in de ontwikkeling van deze kleinschalige landbouw, bijvoorbeeld in Schalkwijk, Haarlem Noord en rondom Spaarnwoude.

Gedempte grachten herstellen

Uit onderzoek blijkt dat Haarlem in de toekomst zijn water maar moeilijk kwijt zal kunnen. Het regent immers meer en heviger. Vergroenen helpt, maar de vraag is of dat genoeg is. Haarlem heeft ook nog eens een verouderd rioolstelsel en steeds vaker komt water onze huizen binnen. Vochtige spouwmuren en ondergelopen souterrains zijn helaas geen zeldzaamheid meer.

Daarom wil Volt onderzoeken of een aantal van Haarlems gedempte grachten weer opengemaakt kunnen worden. Dat zou voor veel waterafvoer zorgen en in combinatie met groene oevers onze stad ook nog eens mooier maken. Ook andere creatieve vormen van waterberging met dubbele functies gaan we stimuleren. Een goed voorbeeld is de betonbak onder het nieuwe korfbalveld in de Bomenbuurt. Zo houden we ook in de toekomst droge voeten.

Sportieve stad

Een stad die uitnodigt tot bewegen zorgt voor gezondere inwoners, zowel fysiek als mentaal. Sport moet bereikbaar zijn, voor jong en oud, ongeacht je inkomen. Zo voorkom je problemen als hoge zorgkosten en verminder je zelfs criminaliteit en eenzaamheid. Sportbeleid betekent ook dat er geld geïnvesteerd moet worden in sportfaciliteiten. Er moeten meer sportfaciliteiten in de openbare ruimte komen, zoals voetbalkooien en fitnessapparaten. Ook zijn subsidies voor speciale groepen nodig, zoals zwemlessen en sportprogramma's voor ouderen.

2.3 Bereikbaar Haarlem

Volt staat voor een wereld die als eenheid nauw verbonden is. Daarom is het belangrijk dat het gemeentelijke netwerk van wegen en spoor- en waterwegen goed aansluit op de rest

van Nederland en Europa. Door te investeren in nieuwe technologieën en vervoermiddelen willen we reistijden verkorten. Daarnaast maken we deelvervoer voor iedereen beschikbaar en waar het kan voordeliger dan het gebruik van een eigen vervoermiddel. Ook dit draagt bij aan een duurzame en bereikbare gemeente.

Voor het verkeer binnen Haarlem denken wij bij Volt van onderop. We beginnen bij de voetgangers en fietsers, daarna kijken we naar openbaar vervoer. De auto is wat ons betreft het sluitstuk binnen de stad. Daarbij passen scherpe keuzes om de stad leefbaar, groen en gezond te houden. In grote delen van de stad is de maximumsnelheid verlaagd naar 30 km/u om uitstoot te verminderen en ongelukken te voorkomen. Volt wil naar Amsterdams model de hele stad een 30 km-zone maken. Niet alleen in woonwijken, maar ook op de doorgaande wegen binnen de stad, waar dagelijks zoveel mensen door en overheen moeten.

Betaalbaar je blik van de straat

Bij het inrichten van de leefomgeving staat de leefbaarheid van de wijk voorop. Op dit moment is er in veel wijken te weinig speelgelegenheid voor kinderen en zijn straten voornamelijk ingericht voor auto's. Door woonerven en verkeersarme gebieden in te richten vergroten we de veiligheid en geven we kinderen ruimte om buiten te spelen.

Maar, Haarlem is ook een stad met veel forenzen. Mensen verlaten 's morgens Haarlem, anderen komen juist naar Haarlem voor hun werk. Dat vraagt om grote investeringen in openbaar vervoer, want nog te veel mensen zijn afhankelijk van de auto voor woon-werkverkeer.

Er zijn maar weinig onderwerpen in de stad die de gemoederen zo hoog kunnen laten oplopen als.....parkeren. Voor mensen die afhankelijk zijn van de auto zijn de kosten flink opgelopen. Volt wil daarom experimenteren met parkeren in een gemeentelijke garage zonder extra kosten, of op gemeentelijke plekken in particuliere parkeergarages tegen gereduceerd tarief. Nu worden veel plekken in die garages overdag slecht benut. Zo houd jij toegang tot de auto als je dat nodig hebt, maar ontstaat er wel meer plaats voor ander gebruik van de openbare ruimte.

Openbaar vervoer en alternatieven voor autobezit

Verregaande investering in openbaar vervoer in deze regio is absoluut noodzakelijk om Haarlem bereikbaar te houden en verbonden met de regio. Wij ondersteunen daarom de voorstellen in de Haarlemse Omgevingsvisie voor verbetering van het openbaar vervoer. Volt pleit verder voor onderzoek naar een lightrailverbinding tussen Amsterdam Zuid, Schiphol, Hoofddorp en Haarlem.

Volt is voor het stimuleren van deelvervoer (elektrische fiets, bakfiets, scooter, auto) als alternatief voor autobezit en kijkt daarvoor naar projecten als Mobility as a Service (MaaS) in bijvoorbeeld Nijmegen. Een goed werkend geïntegreerd systeem voor deelmobiliteit met één publieke app voor het boeken en afrekenen van ritten kan een goede aanvulling zijn. We willen daarom in elke wijk deelauto's en oplaadpunten voor elektrisch vervoer op loopafstand.

2.4 Cultuur

Volt Haarlem wil dat iedere inwoner zich thuis voelt in onze stad. Daarom moet het culturele aanbod net zo divers zijn als de Haarlemmers zelf. Cultuur is geen luxe, maar slaat een brug tussen mensen.

Een bruisend uitgaansleven

Haarlem is een prachtige stad, maar het uitgaansleven kan wel een zetje gebruiken. Het mag bruisender, maar ook diverser en betaalbaarder. Jongeren onder de 18 jaar kunnen op weinig plekken in de stad terecht in het weekend. Soms wil je ook gewoon afspreken met je vrienden buiten je eigen huis, zonder het toezicht oog van je ouders. Maar ook voor jongeren boven de 18 is het belangrijk dat er een gevarieerd uitgaansleven is in je eigen stad. Steeds meer jongeren wonen langer thuis als gevolg van de woningnood in de studentensteden. Van die jongerencultuur willen we werk maken!

Volt wil met jongeren, pandeigenaren, buurten en de culturele instellingen ruimte maken voor jongerencultuur, waarbij de wensen en behoeftes van Jong Haarlem centraal staan. We willen met de culturele instellingen van Haarlem investeren in een langetermijn cultuurplan voor en door jongeren. Zodat uitgaan, muziek of kunst maken voor iedereen bereikbaar wordt.

Betaalbare ruimte voor cultuur

Dansles, muziekles, toneel, maar ook plekken waar kinderen met techniek kunnen experimenteren, zoals "de ontdekplek", kunnen alleen maar blijven bestaan als we ze een plek gunnen in de stad. Betaalbare ruimte is daarbij onmisbaar. Datzelfde geldt voor repetitieruimtes. Muziekverenigingen, bandjes, koren en toneelgroepen verdienen inspirerende plekken om samen te komen, in elke wijk. Kleinere podia zoals theater De liefde, de Pletterij en het Slachthuis hebben we naast de grotere podia hard nodig om ruimte te bieden aan opkomend talent en experimentele kunst.

Jong talent

Door creatieve professionals te koppelen aan scholen brengen we jongeren meer in contact met kunst en cultuur. Het programma "Cultuurmenu" van Hart doet dit al succesvol voor de basisschool. Jong talent moet in Haarlem genoeg mogelijkheden hebben om te kunnen groeien. Bestaande culturele instellingen in Haarlem kunnen daar een grote rol in spelen, zoals bijvoorbeeld al gebeurt in de Schuur met jongerenprogramma's, wedstrijden en workshops.

Festivals voor iedereen

Haarlem heeft een divers scala aan festivals, van Koorbiënnale tot Vinylfestival. Dit trekt meer bezoekers naar de stad en laat mensen samen cultuur beleven. Vooral als festivals grensoverschrijdend zijn, zoals bijvoorbeeld het Houtfestival en het Maghreb Filmfestival, kunnen ze ervoor zorgen dat er nieuwe contacten ontstaan tussen verschillende groepen. Dat vinden wij als Volt een toevoeging voor Haarlem. Volt vindt het belangrijk dat festivals goed toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en zo duurzaam mogelijk georganiseerd worden.

Cultuur in de wijk en in broedplaatsen

Cultuur moet zich niet alleen in het centrum afspelen, maar in elke wijk van de stad. We willen meer culturele plekken in alle wijken zoals Triple Threat en het Verhalenhuis. Ook bibliotheken kunnen hierin een grote rol spelen, als culturele huiskamer van een wijk.

De Haarlemse creatieve sector timmert flink aan de weg. Door meer broedplaatsen te realiseren kunnen kunstenaars en creatieve ondernemers elkaar vinden en inspireren. Door ze te combineren met andere functies zoals horeca of een expositieruimte worden deze plekken open en toegankelijk voor elke Haarlemmer. De gemeente moet hierin de regie nemen, zodat het betaalbaar kan blijven en creativiteit het wint van commercie.

Volt Haarlem wil:

- ✓ Ontmoetingsplekken voor jongeren in elke wijk
- ✓ Duidelijke gemeentelijke regie over de culturele invulling van gemeentelijke gebouwen.
 - Betaalbare ruimtes voor repetities en cultuuronderwijs
 - Langetermijnontwikkeling en behoud van broedplaatsen in de stad
- ✓ Gericht langetermijn cultuurbeleid, in samenwerking met de culturele instellingen
 - Subsidies voor talentontwikkeling door professionals in de culturele sector
 - Subsidies om kinderen en jongeren via de scholen in contact te brengen met een divers aanbod aan cultuur

3. Het Haarlem van kansen voor iedereen

Haarlemse scholen als communities van ouders en jongeren
Een veilige plek waar kinderen, ouders, professionals en buurt elkaar vinden

Op 1 januari 2023 is in Haarlem een nieuwe werkwijze voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ingevoerd onder de naam Buurts. Hierin zijn bestaande organisaties opgegaan en is er voor de hele stad een eenduidige werkwijze ontstaan. Deze werkwijze lijkt goed te functioneren. Volgens ons is het mogelijk om de werkwijze ook toe te passen op de jeugdzorg, die naar ons idee te veel als apart domein gezien wordt. Volt ziet de evaluatie van de nieuwe werkwijze in de WMO met belangstelling tegemoet.

De organisatie van de jeugdzorg in Haarlem is in 2023 ook vernieuwd door het aantal aanbieders te reduceren. Maar hier is Volt minder positief over. De wachtlijsten zijn sindsdien geëxplodeerd en de klachten van zowel gebruikers als aanbieders van jeugdzorg zijn talrijk. Volt heeft een fundamenteel andere visie op jeugdzorg, waarbij veel meer aandacht is voor de gehele omgeving van de jongere. Daarbij kijken we naar de bredere omgeving van de jongeren van onze stad: gezin, school en wijk waarin de jongere opgroeit. Hoewel daar niet altijd de bron van de problematiek ligt, kan daar wel het begin van de oplossing gevonden worden. Volt kijkt met bewondering naar de aanpak van Veendam! In Veendam heeft de gemeente weer de regie genomen, de marktwerking is beperkt. Het gevolg: een snelle, adequate, brede aanpak van problemen door direct een goede analyse te maken en hulp meteen in gang te zetten.

3.1 Scholen als communities: geen lapmiddelen maar visie

Ouders – ook in Haarlem - voelen de druk dagelijks. Werken alsof je geen kinderen hebt. Voor kinderen zorgen alsof je geen werk hebt. Het is een onmogelijke spagaat die duizenden gezinnen dagelijks ervaren. En de prijs die we daarvoor betalen, is hoog – niet alleen individueel, maar ook collectief. Ouders piepen en kraken onder hoge lasten, dubbele banen en een tekort aan tijd. Kinderen merken dat net zo hard: steeds meer jongeren kampen met mentale problemen. Ook starten veel basisschoolleerlingen met een te kleine woordenschat en daardoor hebben ze al een achterstand voordat hun toekomst begonnen is. De jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg lopen over. Lerarentekorten worden nijpender. De rekening wordt doorgeschoven naar de samenleving.

Het probleem is niet dat ouders individueel falen. Het probleem is dat de samenleving ouders in de steek laat. Er ontbreekt een echte infrastructuur voor kinderopvang en dagopvang. Alsof het vanzelfsprekend is dat gezinnen het allemaal zelf regelen. Maar dit is niet langer houdbaar. Het persoonlijke is hier radicaal politiek.

Haarlem als voorbeeldstad

Juist in Haarlem komt dit allemaal scherp samen. Een stad waar veel jonge gezinnen graag wonen: stads, maar niet te druk, dicht bij strand en groen. Een welvarende stad, maar wel een stad met ruimtegebrek. Haarlem heeft nu de kans om keuzes te maken die niet alleen ouders helpen, maar de hele stad vooruitbrengen.

De oplossing ligt voor ons in: **de school als community**. Een school is meer dan een plek waar kinderen leren rekenen en taal gebruiken. Scholen kunnen het hart van de wijk zijn: een veilige plek waar kinderen, ouders, professionals en buurtgenoten elkaar vinden. Door scholen om te vormen tot communities kunnen we de negatieve spiraal doorbreken:

- ✓ **Kansenongelijkheid** aanpakken, door elk kind een rijke leer- en leefomgeving te bieden.
- ✓ **Mentale druk** verminderen, door preventieve ondersteuning en een netwerk dichtbij huis.
- ✓ **Sociale cohesie** versterken, in een tijd waarin de samenleving steeds verder individualiseert.
- ✓ **Ouders ondersteunen**, door hen niet alleen verantwoordelijkheid te geven, maar ook een gemeenschap en infrastructuur.

Het idee van “it takes a village to raise a child” wordt zo concreet. Hoe ziet dat eruit in Haarlem? Een communityschool is méér dan onderwijs: het is een knooppunt in de buurt. Veel ouders kunnen een goede infrastructuur en ondersteuning goed gebruiken. In de school als community, als gemeenschap

- ✓ is er ruimte voor jeugdgezondheidszorg en welzijnsorganisaties in het gebouw zelf; ouders hoeven niet van loket naar loket;
- ✓ opent de bibliotheek een dependance in de school: boeken, thema-avonden, lezingen, samen leren;
- ✓ is jeugdgezondheidszorg laagdrempelig, dichtbij aanwezig en bekend met alle kinderen en gezinnen;
- ✓ zijn er sportclubs, cultuurinstellingen en werkgevers verbonden aan het onderwijs: talentontwikkeling krijgt meer ruimte;
- ✓ wordt er samengewerkt met talloze stichtingen die ouders nu al ondersteunen maar te vaak ad hoc moeten handelen door de wisselingen van leerkrachten en IB'ers;
- ✓ zijn ouders geen toeschouwers maar mede-eigenaren; zij geven workshops, bouwen steunnetwerken en hebben een structurele stem in de organisatie.

Een schoolgebouw in Haarlem kan zo een dependance van de wijk worden – slim gebouwd, multifunctioneel en een investering voor generaties. Daarmee wordt niet alleen het onderwijs versterkt, maar maken we letterlijk ruimte in de stad.

De politieke opdracht

Dit is geen luxe, dit is noodzaak. Ouders worden overvraagd en kinderen krijgen niet wat ze nodig hebben. De kosten zien we terug in torenhoge uitgaven aan jeugdzorg, de toenemende overlast op straat en de groeiende tweedeling tussen kansrijke en kansarme kinderen. Volt kan in Haarlem laten zien dat politiek wél naar ouders luistert. Dat we niet alleen praten óver gezinnen, maar mét hen bouwen aan een nieuwe toekomst. De school als community is geen abstract idee, het is een concreet plan om ruimte, zorg, onderwijs en samenleven opnieuw te organiseren.

3.2 Mantelzorg

Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving. In Nederland geven ongeveer 5 miljoen mensen mantelzorg aan bekenden of naasten. Mantelzorgers bieden gemiddeld 7,4 uur per week hulp aan naasten met een gemiddelde periode van 5,4 jaar (SCP, 2019248).

De komende jaren neemt het aantal ouderen in snel tempo toe. In 2040 is naar schatting 26 procent van de bevolking 65-plusser, waarvan een derde ouder is dan 80 jaar (CBS, 2021251). De toename van het aantal ouderen heeft grote invloed op het zorgstelsel in Nederland. Dit geldt zowel voor formele zorgverlening door professionals, als de zorg die wordt verleend door mantelzorgers. Volt wil de ondersteuning van mantelzorgers en informele zorgverleners in Nederland toekomstbestendig (re)organiseren.

De middelen die er zijn om mantelzorgers te ondersteunen wil Volt zo snel mogelijk beschikbaar stellen en maximaal benutten.

Budgetten volledig benutten

Gemeenten kunnen op dit moment schuiven in het budget dat beschikbaar is voor de WMO. Dit betekent dat de ongeveer 6,5 procent die beschikbaar is voor mantelzorg en informele zorg ook voor andere doeleinden kan worden ingezet. Volt wil dat het volledige bedrag beschikbaar is voor mantelzorg/informele zorg.

Wijkgebonden mantelzorgbudgetten

Een groot deel van het budget dat wordt besteed aan mantelzorg gaat naar organisatie- en coördinatiekosten (overhead). Volt wil die overheadkosten zo laag mogelijk houden. Daarom pleit Volt voor wijkgebonden mantelzorgbudgetten, die direct beschikbaar zijn voor mantelzorgers. Deze budgetten worden georganiseerd en beheert via zogenaamde wijktafels, bestaande uit bewoners, professionals, vrijwilligers en indien wenselijk een regisseur vanuit de gemeente.

Betere samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars

Volt wil dat gemeenten en zorgverzekeraars kennis en capaciteit bundelen om het huidige aanbod van mantelzorgondersteuning te verbeteren en doelmatiger te organiseren. Dan neemt de kwaliteit van het zorgaanbod toe en is er meer geld over voor de mantelzorg zelf.

Beter gebruik Europese kansen

De laatste jaren is er in Nederland flink gekort op het budget dat beschikbaar is voor de zorg. Tegelijkertijd zijn er in Europa honderden miljoenen aan subsidiegelden beschikbaar. Nederland maakt op dit moment weinig gebruik van deze budgetten. Volt wil dat Haarlem investeert in kennis van Europese subsidietrajecten, zodat er meer geld beschikbaar komt vanuit Europa voor mantelzorg.

3.3 Op weg naar een basisinkomen

Armoede en vooral ook de financiële (on)zekerheid over inkomen leidt tot verlamming. Een basisinkomen draagt bij aan een inclusieve samenleving waarin niemand buiten de boot valt. Een duidelijk financieel bestaansminimum dat altijd aan iedereen gegarandeerd kan worden, is een effectiever instrument om armoede te bestrijden dan het huidige toeslagensysteem in combinatie met lokale regelingen.

De gemeente Haarlem biedt veel ondersteuning. Met als gevolg dat er een overvloed is aan verschillende regelingen. Dat maakt het voor inwoners lastig om te bepalen welke regelingen voor hen van toepassing zijn en hoe ze deze kunnen aanvragen. De informatie over de verschillende regelingen is niet altijd begrijpelijk. Dit zorgt ervoor dat mensen niet altijd de ondersteuning krijgen waar ze recht op hebben. Door de toeslagenaffaire zijn mensen huiveriger geworden om een aanvraag te doen. De gemeente Haarlem heeft duidelijk aangegeven dat vertrouwen de basis is om mensen in armoede te helpen.

Nieuwe vorm voor armoedebeleid

Er zijn diverse vormen denkbaar waarbij alle burgers een onvoorwaardelijk inkomen ontvangen. Dit wordt ook wel een universeel basisinkomen genoemd. Volt is een groot voorstander van een vorm van onvoorwaardelijk inkomen, maar dit kan niet door een lokale gemeente ingevoerd of uitgevoerd worden. Inkomenspolitiek is namelijk een taak die bij de rijksoverheid ligt en financieel gezien kan een gemeente een basisinkomen niet financieren. Daarentegen is armoedebeleid wel een verantwoordelijkheid van de gemeente: pas als het (bijna) te laat is, kunnen gemeenten ondersteuning bieden.

Daarom doen we voorstellen die zo veel mogelijk in de richting van een basisinkomen gaan: mensen financieel ondersteunen met zo min mogelijk ingewikkelde regels. Hierbij laten wij ons ook inspireren door het initiatiefvoorstel van Volt in de gemeente Utrecht over het samenvoegen van regelingen.

Een experiment in enkele gemeenten, waaronder Amersfoort, dat specifiek op jongeren is gericht, het Bouwdepot, blijkt effectief te zijn om jongeren weer stabiliteit te geven. Omdat er een zekere basis is, durven jongeren weer toekomstgericht bezig te zijn.

4. Duurzaam en welvarend Haarlem

De energietransitie aanpakken met een gezamenlijk masterplan voor de regio Kennemerland, met Provincie, en netwerkbeheerders
Energie-hubs voor lokale bedrijven die willen verduurzamen
Steun met inzet van EU-programma's voor lokaal midden- en kleinbedrijf
Een gemeentelijk digitaal & fysiek loket voor duurzame initiatieven
alle regelingen, subsidies en bewegwijzering naar andere instanties op een rij

4.1 Een bloeiende economie is een groenere economie

In Haarlem gebeurt er al veel op het gebied van verduurzaming. Er wordt flink wat groene stroom opgewekt, er zijn allerlei duurzame initiatieven en bedrijfjes en bewoners-collectieven proberen samen hun wijk CO2 neutraal te maken. Maar er zijn nog hordes te nemen en als het aan Volt ligt moeten we juist nu niet gaan afremmen, maar doorpakken.

Volt streeft naar een duurzame productie en een duurzaam gebruik van energie in 2035, en een volledig duurzame economie in 2040. Dat zijn ambitieuze doelen. Om die te halen hebben we een routekaart nodig en concrete actielijsten. Een groene stip op de horizon is niet genoeg.

De gemeente moet hierbij samenwerken met andere gemeenten in de regio en natuurlijk de Haarlemmers zelf. Er zijn genoeg mensen die wel willen, maar soms stuiten op ingewikkelde regels of tegenstrijdige adviezen. Daarom moet er één duidelijk loket komen als je wilt gaan verduurzamen. Alle informatie en expertise bij elkaar met adviseurs die je met jouw specifieke situatie verder helpen en duidelijke links naar andere overheden die jou kunnen helpen je plannen te verwezenlijken. We kijken daarbij nadrukkelijk naar de Europese programma's die juist op het terrein van verduurzaming van de economie veel mogelijkheden bevat. Wat Volt betreft zou er een verduurzamingsloket moeten komen zoals het Zuid-Hollandse Circulaire Loket waar gemeenten, provincie en omgevingsdiensten de handen in een slaan om met kennis en een stevig netwerk jou verder te helpen.

Nieuwe economie

Verduurzamen en vernieuwen zijn van belang voor de toekomstbestendigheid van de lokale economie. Vernieuwende start-ups spelen een belangrijke rol in economische groei en technologische vooruitgang. Door start-ups te ondersteunen, stimuleren we vernieuwing, zorgen we voor werkgelegenheid en versterken we de concurrentiepositie van de gemeente.

Als onderdeel van de Metropoolregio Groot Amsterdam liggen er kansen op het gebied van ICT en digitale diensten (Silicon Value Europe). Om die kansen te benutten moeten we

de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te bevorderen, zodat we de regionale economie en leefbaarheid verbeteren.

Lokale bedrijvigheid

Een sterk midden- en kleinbedrijf (mkb) vormt de ruggengraat van onze lokale economie. Volt pleit voor de invoering van een 'Small Business Act for Europe' die 25% van de overheidsopdrachten nationaal en binnen de EU reserveert voor het mkb. Daarnaast willen we steunprogramma's uitbreiden voor kleine en middelgrote ondernemingen, zoals InvestEU, met speciale aandacht voor vernieuwende bedrijfsmodellen die essentiële goederen leveren. Voor een eerlijke balans in de Europese economie is het belangrijk om bij investeringen rekening te houden met gebieden waar door emigratie minder mensen wonen.

Het promoten van lokale producten en diensten versterkt niet alleen de lokale economie, maar vermindert ook de milieuvervuiling en bevordert de trots en betrokkenheid binnen de gemeenschap. Het organiseren van lokale markten en evenementen helpt lokale ondernemers om hun producten onder de aandacht te brengen, en we willen hen daarin ondersteunen met subsidies en hulp bij de organisatie.

Circulair Haarlem

Grondstoffen en energie worden onnodig overal vandaan gehaald terwijl er zoveel in onze regio is dat we kunnen hergebruiken. Er zijn al veel ideeën en initiatieven hiervoor in Haarlem. Denk aan de recycletas, de vele kringloopwinkels en de circulaire broedplaats "Maak". Maar er is nog veel meer mogelijk. Soms zijn de kringlopen nét niet rond te krijgen en daar kan de gemeente een rol spelen. Door partijen met elkaar in contact te brengen en gerichte subsidies werken we stapsgewijs toe naar een circulaire stad en regio. We stimuleren circulaire start-ups, kringloopbouwmarkten en lokale landbouw. Zo zetten we Haarlem als circulaire koploper in Europa op de kaart.

Energietransitie in Haarlem

De energietransitie in Haarlem dreigt vast te lopen op de infrastructuur die nodig is voor warmtenetten en elektrificatie. Volt pleit voor het maken van een masterplan, samen met de regio Kennemerland, de Provincie, en de netbeheerders Tennet, Stedin en Liander, om te bepalen hoe knelpunten opgelost en uitbreidingsinvesteringen versneld kunnen worden. Alle opties liggen daarbij wat ons betreft op tafel. We kijken daarbij bewust met een uitdagende blik naar de wet- en regelgeving: wat kan er wel op verantwoorde wijze gerealiseerd? We kijken naar de belangen achter de regels en zullen daar de komende jaren iedereen in de regio op uitdagen. Of het nu gaat om energiehub, of de gemeente als exploitant van een laadpaal-netwerk: waar kunnen we verantwoorde stappen zetten naar een groenere toekomst? Hoe kan het wel?

We kijken daarbij onder andere naar het verder helpen van "Energiehubs" in de Waarderpolder. Een energiehub is een slim, lokaal systeem dat duurzame energie

produceert, opslaat en gebruikt, zoals elektriciteit, warmte en gasen. In een energiehubs werken bedrijven samen om de vraag en het aanbod van energie op elkaar af te stemmen. Haarlemse bedrijven die duurzame stappen willen zetten, lopen nu vast op het overvolle stroomnet. Bedrijven (en andere groot-verbruikers) kunnen daardoor al tijden geen nieuwe of grotere aansluiting krijgen. Elektrificeren, warmtepompen of laadpalen plaatsen kan daardoor soms niet, terwijl de wil en het geld er wel is. In de Waarderpolder is er al een begin gemaakt met het opzetten van energiehubs.

Dit wil Volt verder uitbouwen, zoals al gebeurt in andere gemeenten in ons land zoals Deventer en Arnhem. Door bedrijven aan elkaar te verbinden en landelijke en Europese subsidies binnen te halen gaan we verduurzaming in de Waarderpolder en op andere bedrijventerreinen makkelijker maken.

Volt zal zich ook gaan inzetten voor het betaalbaar maken van duurzamere keuzes, zoals elektrisch rijden. De prijs van elektrisch rijden verschilt nu per straat of wijk, omdat de stroomprijs per laadpaal verschilt. Met collectieve contracten met laadpaal- en energieleveranciers willen we dit gelijk trekken. Ook willen we het aantal laadpalen flink uitbreiden. Zo wordt elektrisch rijden aantrekkelijker in iedere wijk.

Volt gaat:

- ✓ een digitaal en een fysiek duurzaamheidsloket inrichten dat initiatiefnemers informeert over verduurzaming en beschikbare subsidieregelingen;
- ✓ startups op het gebied van circulariteit stimuleren en circulaire koploper in Europa worden;
- ✓ bedrijven helpen met verduurzamen door middel van energiehubs;
- ✓ elektrisch rijden stimuleren met een laadpalenplan voor de hele stad en betaalbaar houden door collectieve contracten.

4.2 Voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten

De spanning op de arbeidsmarkt in Zuid-Kennemerland en IJmond is iets afgenomen, maar blijft onverminderd hoog. De arbeidsparticipatie is tot recordhoogte gestegen en de krapte zal niet afnemen. Omdat de bevolking ook groeit, betekent dit een behoorlijke uitdaging om voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten op te leiden en de arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken. Hierop wordt regionaal ingezet door gemeenten, werkgevers, UWV en opleidingsinstituten in het werkcentrum.

Het is belangrijk om goed inzicht te hebben in de schaarste en overvloed van de arbeidsmarkt op dit moment. Volt wil werk aanboren waar Haarlem en de regio voldoende arbeidskrachten voor kunnen leveren; werken in de buurt.

Volt is er een voorstander van dat mensen niet te ver hoeven te reizen voor hun werk. Dat werkt twee kanten op. We proberen enerzijds het werkaanbod te laten aansluiten op het arbeidsaanbod en anderzijds de benodigde arbeidskrachten van buiten de regio te helpen om zich hier (tijdelijk) te vestigen.

Volt ziet verschillende manieren om dat te realiseren.

- ✓ Nieuwe werkgelegenheid laten aansluiten bij de arbeidskrachten in de stad en regio, vooral op onbenut talent in Haarlem.
- ✓ Toekomstige werknemers scholen op gebieden waar schaarste is.
- ✓ Doorstroom binnen de bedrijven bevorderen, zodat nieuwe mensen een kans krijgen.
- ✓ Mensen van werk naar werk begeleiden (vergelijkbaar met project "simpel switchen van dagbesteding naar werk"). Mensen in zogenaamde overstapberoepen zouden hier gebruik van kunnen maken.
- ✓ Aandacht voor een leven lang werken; gezond ouder worden in je werk. Nu mensen langer moeten werken, vraagt dit steeds meer aandacht. Denk aan het voorkomen van burn-outs of blessures door fysiek te zware arbeid. Nederlanders verrichten in vergelijking met andere landen weinig uren per week betaald werk, maar Nederland staat wel in de top tien van arbeidsproductiviteit. De werkdruk is hoog en daarnaast besteden Nederlanders veel tijd aan mantelzorg en vrijwilligerswerk. Dat maakt de totale belasting erg hoog en dit kan leiden tot uitval. Juist in tijden van arbeidskrapte, waardoor we wellicht meer en in ieder geval langer moeten werken, is het thema gezond ouder worden zeer actueel.
- ✓ Werknemers ondersteunen bij gebruik stimuleringsregelingen en regelingen vereenvoudigen. Er zijn vele regelingen waar werkgevers van gebruik kunnen maken om mensen die wellicht extra aandacht of scholing nodig hebben aan te nemen. Net zoals mensen afzien van het gebruik van inkomensregelingen omdat ze te ingewikkeld zijn, aarzelen ook werkgevers soms om van regelingen gebruik te maken.

5. Financiën

De gemeente Haarlem heeft sinds de financiële crisis in de jaren 2008-2013 een voorzichtig financieel beleid gevoerd. De verhouding tussen de schuld van de gemeente en de jaarlijkse baten is hierdoor van een veel te hoge 139% in 2013 gedaald naar slechts 52% in 2024. Haarlem is financieel kerngezond en dat houden we graag zo.

Dat deze schuldverhouding in elf jaar zo sterk kon dalen komt vooral doordat Haarlem in elk van deze jaren een begrotingsoverschot had. In totaal is maar liefst 282 miljoen euro in deze elf jaar niet uitgegeven aan normale jaarlijkse kosten die wel begroot waren.

Bovendien is de gemeente in deze jaren nooit in staat geweest voorgenomen investeringen volledig uit te voeren.

Technisch gezegd: de investeringen lagen gemiddeld ruim onder het bedrag dat jaarlijks uit afschrijvingen van eerdere investeringen en uit het begrotingsoverschot beschikbaar was. Het gevolg hiervan is dat je schuld kunt aflossen, waar op zich natuurlijk niets mis mee is. Daarnaast zijn de inkomsten door inflatie flink gestegen, wat ook een gunstig effect heeft op de verhouding tussen de vaste schuld, die niet meegroeit met de inflatie, en de inkomsten die dit wel doen.

Wel ziet Volt dat de gemeente achterstanden heeft. Wij zien deze achterstanden vooral in het sociaal beleid (integrale jeugdzorg), in digitalisering (interne werkprocessen en interactie met inwoners en bedrijven), in democratisering (uitbouw wijkplatforms tot volwaardige partners in de hele stad), en in de energietransitie (naar gasloos in 2040). Volt wil de financiële ruimte die er inmiddels is dan ook voor deze doelen inzetten door:

- ✓ Jaarlijks structureel 15 miljoen euro in de begroting extra te reserveren voor investeringen in integrale jeugdzorg, digitalisering en democratisering. Dit zijn 'zachte' investeringen (je kunt er niet op afschrijven), maar ze dragen wel bij aan lagere lasten in latere jaren. De gemeente verdient deze extra inzet van middelen dus (gedeeltelijk) terug. Maar belangrijker: Haarlem verbetert hiermee de dienstverlening aan haar inwoners.
- ✓ Het revolverend duurzaamheidsfonds jaarlijks met 12,5 miljoen euro extra te voeden om leningen met een lage rente te kunnen verstrekken voor duurzaamheids-investeringen van eigen woningbezitters, VVE's en MKB-bedrijven. Dit kan in aanvulling op bestaande (landelijke) regelingen en gekoppeld aan momenten van vastgoedtransacties, verbouwingen en vergunningverlening.
- ✓ Daarnaast wil Volt de jaarlijkse woonlastenstijging voor inwoners beperken, zodat de gemiddelde woonlasten in de pas lopen met het gemiddelde in Nederland. Er is vanuit de gemeente gezien geen enkele reden waarom wonen in Haarlem relatief duur zou moeten zijn.